

VAN ETNICITEIT NAAR TECHNICITEIT

Marcel Zijderland

Plotseling, midden in de lucht, haperde het toestel, even maar, toen trok hij hem snel weer omhoog. Wij beneden konden alleen maar in trance toekijken.” Dat schreef de jonge Franz Kafka toen hij verslag deed van een demonstratie van de Franse luchtvaartpionier Louis Blériot, die twee jaar later in 1909 als eerste het Kanaal zou oversteken. Nu, zo’n honderd jaar later, doen zich ontwikkelingen voor die het in zich hebben om weer dat gevoel van verwondering en ontzag op te roepen.

In 2002 verscheen in de VS het rapport *Converging Technologies for Improving Human Performance*. Daarin werden de mogelijkheden verkend die de combinatie van bio-, nano-, informatie- en hersentechnologie zou opleveren. Het rapport voorspelt spectaculaire mogelijkheden. Zo zouden we op den duur met geavanceerde en trefzekere gentechnologie mooiere, slimmere, sterkere en gezondere mensen kunnen “ontwerpen”. Of bijvoorbeeld door microscopische implantaten in het hoofd onze hersenactiviteit monitoren en beheren, en daarmee tevens ons gedrag kunnen sturen. Via die implantaten zouden onze hersenen ook met computers en het internet verbonden zijn, wat weer in een enorme verbetering van onze geestelijke vermogens zou resulteren. Het rapport noemt nog veel meer toepassingen. Het leest als science fiction, alleen is dat het niet, het is “science-prediction”. Daarmee plaatst het rapport de eeuwenoude wensdroom van de mens om aan de goden gelijk te worden in het perspectief van objectieve mogelijkheden. En dat heeft effect gehad. Sinds het rapport verschijnen veel boeken en publicaties die met geestdrift speculeren over het soort supermensen dat we met deze technologieën kunnen creëren. Maar gaat hij er ook echt komen, die supermens?

Er wordt in ieder geval veel geld geïnvesteerd in onderzoek op dat gebied. De commerciële en medische belangen zijn daarnaast ook zo groot dat men wel zal blijven zoeken tot hij er is. De Amerikaanse biofysicus Gregory Stock beweerde onlangs nog dat wat de ruimtewedloop voor de vorige eeuw was, deze eeuw de wedloop om de eerste biomedisch en genetisch verbeterde mens zal zijn.

Misschien zien we hem wel in 2069, honderd jaar na de eerste stappen van Neil Armstrong. Misschien eerder, of toch later, maar als hij er is dan zullen we ons net zo vergapen aan zijn onwaarschijnlijke schoonheid, kracht en intelligentie, als Franz Kafka toen hij in trance opkeek naar Blériot. Na de eerste volgen er waarschijnlijk meer. Geleidelijk aan komt er een punt dat technologische mensverbetering de maatschappelijke norm is. We zullen kunnen kiezen uit een breed scala aan verbetertechnologieën, waar ieder individu zijn eigen pakket uit mag samenstellen. Het gevolg van al deze technische ingrepen is dat we ons steeds verder verwijderen van de mens die we bij onze evolutionaire oorsprong waren. En dat niet alleen. Als iedereen zijn eigen verbetertraject kiest, dan nemen de onderlinge verschillen enorm toe. Mensen onderscheiden zich dan niet meer door etniciteit van elkaar, maar door hun “techniciteit”. En de variatie daarin zal zowel in de breedte als in de diepte zodanig verschillen, dat we op den duur niet meer van één of dé mensheid kunnen spreken.

Zoals Blériot destijds de vaste grond onder onze voeten ontsteeg, zo zullen wij met behulp van diezelfde techniek ooit aan onszelf ontstijgen. De mens heft zichzelf op, en lost op in een pluriformiteit aan intelligente levensvormen. Het is een paradoxale bestemming, maar een die besloten ligt in zijn wezen als vrij en creatief dier.

Marcel Zijderland is publicist en filosoof. Hij schrijft geregeld voor NRC Handelsblad, nrc.next en Trouw over de maakbaarheid van de mens. Marcel Zijderland is tevens gast in de talkshow *Bio Art*.

FROM ETHNICITY TO TECHNICITY

“Suddenly, in mid-air, the machine faltered, just shortly, but then he quickly pulled it up again. We down here could only look in trance.” So young Franz Kafka wrote when he reported on a demonstration of the French aviation pioneer Louis Blériot, who two years later in 1909 would cross the Channel. Now, about one hundred years later, developments take place which may again evoke that feeling of surprise and awe.

In 2002 the report *Converging Technologies for Improving Human Performance* was published in the US, a research of possibilities that would result in the combination of bio, nano, information and brain technology. The report predicts spectacular possibilities. In future it would be possible to “design” more beautiful, keener, stronger and healthier people by means of advanced and accurate genes technology.

Or, for instance by microscopic implantations in the head, to control and monitor our brain activity and therewith our behavior. Through those implantations our brains would be connected with computers and the internet, which again would result in an enormous improvement of our intellectual faculties. The report mentioned a lot more applications. It reads as science fiction but it isn't, it is “science prediction”. Therewith the report places the centuries old dream of mankind to become equal to the gods in the perspective of objective possibilities. And that proved to be effective. Since the report a lot of books and publications appear which enthusiastically speculate about the kind of super beings we can create with these technologies. But will he indeed be created, this superman?

In any case much money is invested in research in this area. Apart from that the commercial and medical interests are so high that research will go on until he is found. The American bio physician Gregory Stock claimed even recently that what had been the space race in the past century will this century be the race for the first biomedical and genetically developed man.

Maybe we shall see him in 2069, one hundred years after Neil Armstrong first landed on the moon. Maybe earlier, maybe later. But when he is there we shall gape in admiration at his incredible beauty, power and intelligence just like Franz Kafka did when he fell into trance watching Blériot. After the first one more will probably follow. Gradually the point will be reached when technological improvement of man is the social standard. We shall be able to choose from a wide range of improvement technologies from which each individual can compose the kit he requires. The consequence of all these technological interventions will be that we drift further and further away from the human being we were originally. And not only that. If everyone chooses his own individual improvement path, our mutual differences will increase enormously. People will no longer distinguish themselves for ethnic but rather for technical differences. And the variety will differ both widthwise and in depth to such an extent that in the long run there won't be able to speak of one or “the” human race anymore.

Just like Blériot rose up from the earth we shall one day rise up beyond ourselves by means of that same technique. Man raises himself and dissolves in a multiformity of intelligent forms of life. It is a paradoxical destination but one that is inherent in his nature as a free and creative animal.